

THÁI THUỘNG CẢM ỨNG THIÊN

Tập 78

Chủ giảng: Lão pháp sư Tịnh Không

Địa điểm: Tịnh tông Học hội Singapore

Thời gian: 13/08/1999

Viết dịch: Ban biên dịch Pháp Âm Tuyên Lư

Chư vị đồng học, chào mọi người! Chúng ta đã đọc qua ba đoạn phía trước của Cảm Ứng Thiên:

- “*Thôi đa thủ thiếu*” (nhường cho người phần nhiều, nhận về mình phần ít), đây là không tham mà nhà Phật nói.

- “*Thọ nhục bất oán*” (bị làm nhục không oán) là không sân.

- “*Thọ sung nhược kinh*” (được yêu chiều phải sợ) là không si.

Đây chính là tam thiện căn mà trong kinh điển thường nói. Hơn nữa ở đây, ba câu mười hai chữ này dạy chúng ta làm thế nào thực tiễn ba thiện căn này, làm thế nào áp dụng nó vào trong đời sống thường ngày, áp dụng trong xử sự đối người tiếp vật, như vậy mới không đến nỗi luống uổng. Người phàm rất không dễ dàng sống ở trong hoàn cảnh tịch tịnh, cho nên niềm vui trong tịnh chỉ có đại thánh đại hiền mới có thể làm được. Người phàm, nếu như không có việc gì thì liền nghĩ tưởng lung tung, liền làm xằng làm bậy. Đây là do nguyên nhân gì? Do hiện tượng của tam độc phiền não tham sân si đã quá nặng, quá nhiều. Đạo lý và chân tướng sự thật này, chúng ta đều phải tường tận, cần phải đem sự việc này sửa đổi trở lại, đây mới là công phu tu hành.

Nhất là người đọc sách, người làm học vấn, nếu không khéo dụng tâm thì học nghiệp, đạo nghiệp chắc chắn không thể thành tựu. Chúng ta xem qua các tiền nhân, người của nửa thế kỷ về trước, cư sĩ Giang Vị Nông, cư sĩ Từ Ủy Như, những đại cư sĩ tại gia này; trong xuất gia như đại sư Ấn Quang, pháp sư Đê Nhàn, quý vị đều quen thuộc pháp sư Viên Anh, pháp sư Tánh Từ, những vị này ở thế gian gọi là người đọc sách, người làm học vấn. Các ngài có thể đem tinh thần, thời gian chuyên chú vào pháp môn mà chính mình đang học, đang tu. Nói thật ra, một ngày 24 giờ đồng hồ họ không đủ dùng, họ đâu có thời gian mà khởi vọng tưởng, đâu có thời gian mà làm những việc ngoài bốn phận của chính mình? Những việc này đáng để chúng ta tham khảo, cũng đáng để chúng ta cảnh giác.

Cho nên ở trong kinh Phật khuyến khích người học, thứ nhất là phải phát tâm Bồ-đề. Người chân thật phát tâm Bồ-đề, tu hành chứng quả thì làm gì phải cần đến ba đại a-tăng-kỳ kiếp? Ngay đời này chắc chắn thành tựu. Chúng ta xem thấy Thiện Tài đồng tử ở trong kinh Hoa Nghiêm, Thiện Tài đồng tử vì sao có thể ngay trong một đời thành tựu vậy? Chân thật phát tâm Bồ-đề. Chân thật phát tâm Bồ-đề, dùng pháp thế gian của chúng ta mà nói thì ngài chân thật là tận trung, hành hiếu, trung với cương vị của chính mình, đây chính là chân thật phát tâm Bồ-đề. Đem công việc bổn phận của chính bạn làm đến tận thiện tận mỹ, toàn tâm toàn lực chuyên chú mà làm, đó chính là phát tâm Bồ-đề. Thế xuất thế gian bất luận là ngành nghề nào, nhất tâm chuyên chú thì thành công; không chỉ thành công mà còn thành công viên mãn. Phạm là không làm được viên mãn là bạn chưa tận tâm, chưa tận lực.

Tam thiện căn dạy chúng ta, thuần là tâm thiện, thuần là ý thiện. Tâm thiện là thể, trong tâm thiện quyết định không có niệm ác. Tâm thiện quyết không phải thiện của thiện ác mà chúng ta nói. Thiện của thiện ác không phải là tâm thiện, tâm thiện là chân tâm, tâm thiện chính là tâm Bồ-đề, tâm thiện chính là tâm thanh tịnh, tâm chí thành, bên trong không có thiện ác, không có chân vọng, không có tà chánh. Trong kinh Duy-ma nói “bất nhị pháp môn” là chân thiện; thế giới Tây Phương Cực Lạc là “những người thượng thiện cùng tụ hội một chỗ”, đều là người như vậy. Không phải người thiện trong thiện ác, người thiện trong thiện ác còn kém rất xa, đó là người của ba đường thiện, chúng ta phải nhận biết rõ ràng.

Tâm địa thuần chánh đến cực điểm, chân thành đến cực điểm, thuần là tâm thiện, cũng chính là thuần là chân tâm, thuần là tâm thanh tịnh. Tâm thiện khởi dụng, đây là ý thiện. Ý thiện là nghĩa thứ hai, tâm thiện là nghĩa thứ nhất. Ý thiện là gì? Là đại từ đại bi, từ trong tâm thiện mà sanh ra, việc này chúng ta phải biết. Đối với tất cả người, đối với tất cả việc, đối với tất cả vật, thuần nhất ý thiện. Ý thiện chắc chắn không có ý niệm ác. Ý niệm ác là gì? Quý vị cần phải biết, ý niệm tự tư tự lợi là niệm ác, tất cả mọi ác nghiệp đều là từ ý niệm này mà sanh ra. Người không có tự tư tự lợi thì họ chắc chắn sẽ không tạo ác nghiệp.

Gốc của tự tư tự lợi, trong kinh luận của Tướng tông nói là “ngã chấp”, đây là gốc, là gốc rễ của lục đạo luân hồi. Chỉ cần ý niệm này tồn tại thì bạn đừng nghĩ ra khỏi lục đạo luân hồi, lục đạo luân hồi từ đâu mà ra? Chính là từ cái gốc này mà biến hiện ra, tự làm tự chịu. Cái gốc này ở trong Tướng tông nói là “ngã si, ngã kiến, ngã mạn, ngã ái”, bốn câu này các vị tỉ mỉ mà thể hội về chữ “ngã”. Ngã là gì? Ngã là si, là kiến, kiến chính là thành kiến cố chấp, là ngạo mạn, tham

ái. Ngày nay chúng ta gọi là tự tư tự lợi, nhà Phật nói được tường tận hơn, bốn chữ này chính là tự tư tự lợi. Chỉ cần bạn có chút ý niệm này, ý của bạn liền bất thiện, bạn chắc chắn sẽ tạo vô lượng vô biên tội nghiệp mà chính mình vẫn không biết.

Chúng ta học Phật là học cái gì? Chính là học tâm thiện, ý thiện. Tâm thiện, ý thiện lưu lộ ra chính là hạnh thiện, cũng chính là biểu hiện ngay trong đời sống thường ngày của chúng ta, đời sống là hạnh thiện; biểu hiện ở trong công tác, biểu hiện ở xử sự đối người tiếp vật, không gì không thiện. Người mà có ba loại thiện này: tâm thiện, ý thiện, hạnh thiện, nói với quý vị, phiền não liền không còn, tập khí cũng tiêu hết, trí tuệ liền sanh khởi. Có trí tuệ thì bạn tự nhiên liền có thể phân biệt chân vọng, tà chánh, thị phi, thiện ác, bạn liền có năng lực phân biệt. Trước đây tôi đã nói qua ở đây, sự việc “Pháp luân công” ở Đại Lục. Tại vì sao lại có hiện tượng này? Người thông thường không có năng lực phân biệt chân vọng, tà chánh, thị phi, thiện ác, không có năng lực phân biệt. Nếu như có năng lực phân biệt, vừa nhìn qua thì thấy hết, cái thứ đó là giả, là tà, là ác, là bất thiện, ai mà còn quan tâm đến nó? Những gì tôi nói, hy vọng mọi người nghe nhiều thêm. Nói thật ra, một lần không đủ, nghe nhiều lần thì bạn tự nhiên liền sáng tỏ.

Tôi nói ba loại tâm thiện, ý thiện, hạnh thiện này, tiêu chuẩn ở chỗ nào vậy? Nếu như bạn không thể lý giải thì bạn vẫn là để luống qua. Thực tế trong kinh điển Đại thừa của nhà Phật nói được rất cứu cánh viên mãn, thế nhưng kinh Đại thừa quá nhiều, chúng ta chỉ chọn một bộ; chọn một bộ kinh Vô Lượng Thọ hoặc là chọn một bộ kinh Hoa Nghiêm là đủ rồi. Thế nhưng nhất định phải thâm giải nghĩa thú, đem thời gian tinh lực của cả đời chúng ta đều đặt vào đó, vậy bạn mới có chỗ vào cửa. Nếu như không đem toàn bộ thời gian tinh lực đặt vào đó, thật ra mà nói bạn sẽ không có cửa mà vào, bạn chỉ là ở ngoài cửa nhìn mà thôi, người ngoài cuộc.

Tại vì sao phải bảo toàn bộ thời gian tinh lực đặt vào chuyên chú? Đó gọi là nhất tâm, nhất tâm liền có thành tựu, bạn không còn vọng tưởng nữa, không còn tạp niệm nữa. Phàm phu đều có phiền não, đều có tập khí, hiện tượng phiền não tập khí này chính là cảm xúc. Chúng ta quán sát chúng sanh, cảm xúc rối loạn, cảm xúc có lên có xuống, giống như là sóng nước, có khi bình lặng một chút, có khi lại khởi lên sóng to gió lớn. Tại sao lại có hiện tượng này? Phiền não tập khí từ vô lượng kiếp đến nay, cảnh giới bên ngoài giống như gió vậy, phiền não tập khí của bạn giống như nước, một khi gió vừa thổi thì nổi sóng. Phàm phu sáu cõi có ai mà không như vậy? Ai ai cũng vậy.

Tâm tình vĩnh viễn là bình lặng thì không phải là phàm phu; phàm phu chắc chắn không làm được. Thông thường chúng ta nói, người chân thật có học vấn, có tu dưỡng, học vấn tu dưỡng biểu hiện ở chỗ nào? Tâm bình khí hòa, vĩnh viễn giữ ở trạng thái này, đây là học vấn chân thật, chân thật tu dưỡng. Ở trong Phật pháp nói, chân thật có thể giữ được tâm bình khí hòa, không nghĩ tưởng lung tung, không làm xằng làm bậy, pháp giới tứ thánh là Thanh văn, Duyên giác, Quyền giáo Bồ-tát có thể phục được. Đó chân thật là công phu học vấn đến nơi, phiền não tập khí của họ chưa có đoạn, nhưng đã phục được, định của họ, tuệ của họ đã phục được! Nếu như đoạn hết phiền não tập khí rồi thì đó là thánh nhân, trong kinh Hoa Nghiêm gọi là pháp thân đại sĩ. Chúng ta học Phật, chúng ta học kinh giáo, phải lấy cái này làm tiêu chuẩn, phải nỗ lực để chúng ta ở ngay trong đời này chứng được quả vị Sơ trụ Bồ-tát của Viên giáo. Sự việc này khó, Thiện Tài đồng tử đã làm được. Ngài cũng là người, ngài cũng là một phàm phu, không khác gì với chúng ta, ngài có thể làm được thì nói rõ mỗi người chúng ta đều có thể làm được. Vấn đề ở chỗ nào? Ngài đã phát tâm Bồ-đề, chúng ta chưa phát tâm Bồ-đề. Ngài nhất tâm nhất ý học đạo Bồ-tát, chúng ta tuy học đạo Bồ-tát nhưng hằng ngày nghĩ tưởng lung tung, khác biệt ở chỗ này. Ngài nhất tâm nhất ý học đạo Bồ-tát, ngài không có thời gian khởi vọng tưởng, cho nên chúng ta xem thấy ngài là tinh tấn thật sự, đó không phải là giả, là tinh tấn thật sự.

Bạn xem 53 tham, mỗi lần tham vấn một thiện tri thức thì cảnh giới của ngài nâng lên cao một tầng. Tham vấn tỳ-kheo Đức Vân, ngài là Bồ-tát Sơ trụ; tham vấn tỳ-kheo Hải Vân, ngài là Bồ-tát Nhị trụ; tham vấn Bồ-tát Diệu Trụ, ngài là Bồ-tát Tam trụ, mỗi ngày đang nâng cao, hướng lên trên cao. Nếu như ngài có chút giải đãi, có chút lười biếng thì liền đọa lạc, ngài làm sao có thể siêu sanh? Vĩnh viễn giữ lấy không ngừng tinh tấn, cho nên ngài một đời viên mãn Bồ-đề. Đây là trong Hoa Nghiêm, Thế Tôn làm ra tám gương cho chúng ta, nói rõ vô thượng Bồ-đề, bất cứ một người nào ngay đời này đều có thể chứng được. Chỉ cần bạn học Thiện Tài đồng tử, phát tâm như vậy, nỗ lực tinh tấn như vậy thì đâu có việc gì không làm được? Người người đều làm được. Người sở dĩ không thể làm được, đại sư Thiện Đạo nói rất hay: “Đều ở gặp duyên không giống nhau”, câu nói này rất quan trọng. Cái gì là duyên? Hoàn cảnh tu học, hoàn cảnh đời sống. Quả nhiên có thể gặp được duyên phận tốt, gặp được thiện tri thức tốt, gặp được hoàn cảnh đời sống tốt, đồng tham đạo hữu tốt thì ngay đời này bạn chắc chắn thành tựu; trong quá trình tu học của bạn không có chướng ngại. Thế nhưng nếu gặp được duyên phận thù thắng như vậy, quý vị nghĩ xem, phước báo phải

lớn biết bao! Ngày nay chúng ta ở trong hoàn cảnh này, có thể nói là hoàn cảnh tương đối thù thắng, thế nhưng vẫn có một số người làm khó bạn, thấy bạn không thuận mắt, nói lời gièm pha, khiến bạn tức giận. Chúng ta tiếp nhận rồi, trong lòng nghĩ phước báo của ta vẫn không đủ, nhưng so với người thông thường thì phước của ta đã hơn nhiều rồi, ta có được một hoàn cảnh tu học tốt đến như vậy. Chính mình phải luôn giác ngộ, chính mình phải luôn hết lòng nỗ lực, nhất tâm hướng thượng, làm thiện với người.

Trong đời này của chúng ta nếu dùng tâm thiện, ý thiện, hạnh thiện nhìn hết thấy người, chỉ nhìn cái thiện của mọi người, không nhìn cái ác của mọi người thì cả đời chúng ta sống ở thế gian thuần thiện, bạn nói xem đời sống này đẹp biết bao, người này hạnh phúc biết bao! Hạnh phúc hay không đều ở trong khoảng một niệm. Một niệm của bạn chánh thì đời này bạn trải qua đời sống hạnh phúc mỹ mãn; một niệm của bạn tà thì đời sống của bạn ở nơi loạn thế, đời sống của bạn tràn đầy gai góc, tràn đầy khổ nạn. Cho nên ba câu này, ở đây tôi đã làm một tổng kết, nhất định phải học chư Phật Bồ-tát, dùng tâm thiện, ý thiện, hạnh thiện đối với tất cả người, tất cả việc, tất cả vật, thì tất cả người mà chúng ta gặp được có người nào không phải là người thiện, nơi chúng ta ở đều là cảnh giới thiện; Tịnh độ, Hoa Tạng chẳng phải đã hiện tiền rồi hay sao? Sự việc này chính chúng ta phải giác ngộ. Người giác ngộ vĩnh viễn giữ gìn một niệm thiện tâm; niệm thiện tâm này chính là chân tâm của chính mình, chính là bản tánh của chính mình. Đây là trong Thiền tông thường nói “minh tâm kiến tánh”, chính là nói sự việc này.

Phật dạy người tu hành chính là bắt đầu tu từ tam thiện căn: không tham, không sân, không si. Lời nói này Phật đã nói không chỉ vạn lần, chúng ta đã nghe quen tai, thế nhưng vẫn không làm được. Nguyên nhân không làm được chính là ý niệm tự tư tự lợi chưa buông xuống, ý niệm lợi ích chúng sanh chưa đề khởi. Ngày nay người xuất gia chúng ta, bốn phận của người xuất gia là vì người diễn nói, nhưng sự việc bốn phận của chính chúng ta chưa làm được. Hôm trước, chúng tôi gặp mặt tiên sinh Nathan, tổng thống tương lai của Singapore, ông nói với tôi là ông rất tôn kính đối với Phật giáo, Phật giáo không trọng bề ngoài mà xem trọng nội tu. Lời ông nói rất giống người trong nghề, ông rõ ràng, ông tường tận, ông biết được bốn phận của Phật pháp là chính mình nỗ lực tu hành, dùng nội công để nâng cao cảnh giới của chính mình. Phật dạy chúng ta “vì người diễn nói”, diễn là diễn nói, làm ra để cho người khác xem. Cho nên, tổng đề mục giảng kinh thuyết pháp của chúng ta ngày nay, hôm đó đại sứ Trần hỏi tôi: “Đề mục

của quý vị là gì?” Tổng đề mục của chúng ta là “học vi nhân sư, hành vi thế phạm”. Hai câu này chính là Thế Tôn thực tiễn vì người diễn nó, diễn là biểu diễn, làm thị phạm, chúng ta phải làm được, sau đó mới có thể dạy người. Nếu chính bạn còn làm không được, khi giảng những kinh này cảm thấy rất hổ thẹn. Hổ thẹn thì có nên giảng hay không? Phải giảng, không giảng thì bạn xong rồi, vậy bạn sẽ hết cứu. Mỗi lần giảng thì cảm thấy hổ thẹn, lương tâm phát hiện, là việc tốt! Nếu như không cảm thấy hổ thẹn thì người đó đã là gỗ đá, mất cảm giác, vậy xong rồi; còn cảm thấy hổ thẹn thì người này còn cứu được, bạn còn có lương tri. Cho nên nhất định phải giảng, thường giảng, giảng nhiều, dần dần chính mình không hay không biết liền khế nhập cảnh giới. Chúng ta xem thấy tiên sinh Nathan, ông hiểu. Nếu như chúng ta có thể bắt tay từ chỗ này, hết lòng nỗ lực từ chỗ này thì đạo nghiệp chắc chắn sẽ có tiến bộ, sẽ có thành tựu. Đặc biệt ở vào thời đại này có nhiều tai nạn, nếu như chúng ta nhất tâm ở nơi đạo nghiệp, nhất tâm chuyên chú ở nơi bốn phận của chính mình thì sẽ quên đi tai nạn ở thế gian này.

Hôm nay, tôi đem một đoạn lời tựa duyên khởi trong khoa văn biểu giải của kinh Hoa Nghiêm in ra cho các đồng tu làm tham khảo. Các bạn đem đi photo, bạn xem thấy khi ở trong sự gian nan khốn khổ này, người ta làm học vẫn như thế nào? Ngày ngày làm công tác này, vui không thấy mệt, việc thiên hạ đại loạn quên sạch sành sanh. Tại vì sao họ có thể quên hết? Tâm của họ chuyên chú vào trong đây, không hề nghĩ việc khác, người ta đã thành công. Ngày nay chúng ta nếu chuyên chú vào trong kinh giáo thì thiên hạ thái bình, không có bất cứ việc gì, cảnh tùy tâm chuyển, đây là sự thật, quyết không phải nói qua mà thôi, ngàn vạn lần là sự thật. Tốt rồi, hôm nay giảng đến đây.